

G. Hogyan segítsük az Ukrajnából érkező gyermekeket az új élethelyzetükhöz való alkalmazkodásban

Cél: Javaslatok az Ukrajnából érkező gyerekek támogatására az új életkörülményekre és környezetükre adott első válaszaik feldolgozásához és a továbblépéshez

Természetes, hogy a gyerekek, akiknek Ukrajnából váratlanul új országba kell költözniük, szorongást és félelmet éreznek a számukra ismeretlen környezet miatt. A beiskolázáskor ezt a „kulturális sokkot” az oktatási rendszer és a többi gyermekellátási szervezet munkatársainak kell kezelnie.

Az új és a megszokottól eltérő körülményekkel szembesülve érzett váratlan reakciók és kíváncsiság kezelését az interkulturális nevelésbe be kell építeni. Általában a gyerekek által átélt „sokk” a befogadó közösséggel és az életkörülményekkel kapcsolatos új élményeikre adott válasz. Az új meghatározó élmények közé tartozhatnak:

- az eltérő oktatási kultúra: az iskola munkarendje, az iskola napirendje, az iskola épületeinek elrendezése, a pedagógusok magatartása, az órák tartalma, az alkalmazott értékelési módszerek, az óráközi szünetekben játszott játékok és tevékenységek, az iskola öltözködési szabályai stb.
- az ételek, az étkezések megszervezése, étkezések időpontja stb.
- a helyiek öltözködése
- a kedvenc játékok, kedvelt időtöltés
- a média, például a helyi vagy országos tévéadók
- a szabadidő, pl. a munkaszüneti napok megszervezése
- stb.

Néhány általános ajánlás

A gyerekek ezekre a tapasztalatokra általában azonnali és spontán módon reagálnak, ami gyakran vagy értékítéletben fejeződik ki, mint például „ez jó”, vagy pedig összehasonlításokban („jobb, mint ahol én élek”). A kultúrások feldolgozásához fontos, hogy a tanuló reakcióit az iskola kezelje, tanórai keretben is, mert így érhető el, hogy a tanuló ne utasítsa el automatikusan „idegenként” azt, amit eltérőnek észlelt, de ugyanakkor kritikátlanul se fogadja be a tapasztaltakat. Az új kultúrára adott válaszokat a legjobb olyan nyelven kezelni, amelyet a gyerekek jól ismernek. Az alábbi néhány javaslat segíthet abban, hogy hogyan járjon el:

- Figyelje meg a gyerekek új körülményeikre adott válaszait, és/vagy a tanórák keretében szánjon időt arra, hogy beszélhessenek érzéseikről.
- Próbálja rávenni őket, hogy szóban fogalmazzák meg a gondolataikat a saját nyelvükön (bár így valószínűleg gondok lesznek a megértéssel) vagy a fogadó közösség nyelvén, így viszont a tanulók korlátozott nyelvtudása okozhat nehézséget.
- Gyűjtsön néhány megbízható információt a szóban forgó témáról, vagy kérje meg a tanulókat, hogy ők keressenek róla anyagot.
- Igyekezzen kerülni a túláltalánosításokat, ne beszéljen „nemzeti jellemzőkről” és ne becsülje alá a fogadó közösségen belüli sokféleséget sem.

- Kerülje a közvetlen összehasonlítást a befogadó közösség és a származási ország jellemzői között, mivel ezek félrevezetőek lehetnek, inkább hivatkozzon példaként egy harmadik közösségre.
- Szervezzen az osztályközösségben beszélgetéseket, hogy a tanulóknak legyen alkalma kifejezni különböző nézőpontjukat.
- A beszélgetés irányítása során ne próbálja megváltoztatni a tanulók reakcióit; ehelyett próbálja meg tudatosítani a tanulóknak, hogy a megvitatott témák összetettek, és hogy miért van szükség a reakcióikat átgondolni, tudatosabbá tenni.
- Példák segítségével mutassa be, hogy az átgondoltabb, kevésbé spontán reakciók hogyan hatnak egy demokratikus közösség, így az osztály vagy az iskola harmonikus működésére.